

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 9: Niels Klim

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 9: Niels Klim", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 9: Niels Klim*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 275. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg09-shoot-idm139856961396928/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

NOTER

- S. 117. – Frygt gav mine Fødder Vinger, Vergil, Æneiden VIII, 224. – *Middelpunktet*, Midtpunktet. – *Een eneste uoverseelig Have etc.*, Manilius, Astronomicum, V, 256 ff.
- S. 118. *slu, snu, kløgtig*. – *Dannelse*, Skikkelse, Ydre.
- S. 119. *rasende*, vanvittig, gal. – *Omstændighed*, overflødige Formaliteter; Dikkedarer.
- S. 120. *Mikkelsdag*, kat. Festdag for Ærkeenglen Michael, 29–9. Paa Landet ofte brugt som Flyttedag, Skiftedag eller Betalingstermin. – *thi meer og meer etc.*, Petronius, Satyricon, Kap. 121, Vers 4 f.
- S. 121. *smagtet*, vansmægtet. – *artig*, dannet, kultivret. – *Stadsphysicus*, den øverste Embedslæge i en By. – »Du Fingren stikke maa etc.«, frit efter Vergil, Æneiden IV, 39.
- S. 125. *løslades*, rigtigere: ryddes af Vejen, ekspederes. – *Artighed*, Tjeneste.
- S. 124. *Den nylig elskovsyge etc.*, Ovid, Metamorfoser VIII, 106 ff. – *Spartansk*, udholdende, taalmodig. – *artige*, høflige, belevne.
- S. 125. *Grundighed*, Forstandighed, Rigtighed. – *trøtadaaret*, med Aarer anbragt i tre Lag, Rader over hinanden. – *billig*, rimelig. – *Akkord*, Aftale om Betaling.
- S. 126. *Catoner*. Den romerske Statsmand Cato d. Æ. (234–149 f. Kr.) er kendt for sin enkle Levevis, strenge Selvtugtelse og sin haardnakkede Kamp mod Sædernes Fordærv. – *satte ... ud fra hinanden*, forklarede. – *Betieringer*, Embeder.
- S. 127. *Uleiligheder*, Ulemper. – *Daarlighed er i Selskabet*, Taabelighed er i Samfundet. – *Maximer*, Grundsætninger, Leveregler.
- S. 128. *Hof-Fourerere*, Hoffunktionærer, der passer Regnskabsvæsenet. – *Besoldning*, Løn, Gage. – *Begreber*, Forstand, Fatteevne.
- S. 129. *en sand platonisk Republik*. Platons Idealstat, fremstillet i Dialogen »Statens«, har som vigtigste Formaal at opdrage Borgerne til Dyd, Bevidsthed om »det Godes Idé«.
- S. 130. *Steen-Ege*, Ege fra Middelhavslændene, som har særlig haardt Ved. – *Sindslidelser*, Lidenskaber. – *Frie, langt fra Tvang etc.*, Ovid, Metamorfoser I, 89. – *graves*, indgraveret.
- S. 131. *kielne*, kærlige. – *Menneskeligheden*, Menneskeheden.
- S. 132. *Polyhistor*, Person med Kyndighed i mange Videnskaber. – *Apathi*, Ufølsomhed, Slovhed. – *de fare vild, som troe, at Lasterne etc.*, Hentydning til Bernard de Mandevilles kendte Fabel om Bierne (1714 ff.), der fremstiller Lasterne som nødvendige Drivkræfter i Kulturen. – *ondt Æg*, daarligt Æg.
- S. 133. *uformodentlig*, uventet.
- S. 134. *Zür*, Fryd.
- S. 135. *krubbede*, vrede, udskældende. – *see nogen under Øinene*, møde uforsagt, uden Frygt.
- S. 136. *Herkules*. Den græske Sagnhelt Herakles maatte – til Straf